

อ่านเมื่อวันที่ 27 ส.ค. 2558

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อส. ๘/๒๕๕๕

คดีหมายเลขแดงที่ อส. ๕/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓๓ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง { นายวีรพล โอภาสพุมิพงศ์

ผู้ฟ้องคดี

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทับลาน ที่ ๑

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๑๔/๒๕๕๔
หมายเลขแดงที่ ส. ๕/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองระยอง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งตั้งอยู่ที่
หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๕ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ
๒ ไร่ ๑ งาน ๘๔ ตารางวา ตามหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕)
ที่ดินบริเวณดังกล่าวเดิมมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม เนื่องจากทางราชการให้สัมปทานแก่เอกชน
ตัดโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่และขนาดกลางไปใช้ประโยชน์จนเกือบหมดแล้ว ต่อมาประมาณปี
พ.ศ. ๒๕๐๐ ราษฎรได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณดังกล่าว โดยหมู่บ้าน ก.ม. ๘๐

/ปัจจุบัน...

ปัจจุบันมีฐานะเป็นหมู่บ้าน อพป. มีราษฎรอาศัยทำกินอยู่ประมาณกว่า ๓๐๐ หลังคาเรือน
 จนมีสภาพเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีโรงเรียน วัด ดู่ยามจราชร ศาลาที่พักผู้โดยสารริมทาง
 มีถนนตัดผ่านเข้าหมู่บ้าน และมีสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ไม่มีสภาพเป็นป่าไม้
 ป่าสงวนแห่งชาติหรืออุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด อีกทั้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านได้ให้คำรับรองว่า
 ที่ดินดังกล่าวซื้อขายได้ ผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกบ้านพักอยู่อาศัยบนที่ดินดังกล่าว จำนวน
 ๑ หลัง โดยได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๓๓๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี
 จังหวัดปราจีนบุรี ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้มีเจ้าหน้าที่
 ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเข้ามาตรวจดูเป็นระยะๆ ตลอดมา แต่ไม่เคยแจ้งให้ทราบว่าเป็นที่ดิน
 ดังกล่าวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลานหรือห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองทำประโยชน์
 หรือห้ามปลูกบ้านพักอาศัยในที่ดินดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงเข้าใจว่าได้ครอบครองที่ดินโดยชอบ
 และโดยสุจริต ประกอบกับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์แปลงดังกล่าว ยังเป็น
 เขตผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินโดยการทำเกษตรกรรมได้ตามมติคณะรัฐมนตรี
 เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยต่อมา สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี)
 ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการและแนวทางตามมติของคณะรัฐมนตรีและมติของ
 คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ทำการสำรวจพื้นที่ที่ราษฎรครอบครองและกำหนด
 ขอบเขตพื้นที่บริเวณที่ราษฎรได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยและทำกิน ทั้งได้ทำการรังวัด
 ปรับปรุงเขตอุทยานแห่งชาติทับลานในเขตท้องที่อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยระบบ
 UTM ด้วยเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมระบบ จีพีเอส และนำหลักเขตสิทธิทำกิน (ส.ท.ก.)
 ไปปักในเขตพื้นที่ที่ดินของราษฎรแต่ละแปลงที่อยู่นอกหลักเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน
 โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่นอกแนวเขต แต่ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙
 เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้ตรวจยึดบ้านและจับกุมผู้ฟ้องคดีส่งพนักงานสอบสวน
 สถานีตำรวจภูธรอำเภอนาดี โดยกล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญารบกวน
 ปรับพื้นที่ป่าไม้ปลูกบ้านพักตากอากาศ จำนวน ๑ หลัง อันเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติ
 ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติ
 ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 พ.ศ. ๒๕๓๕ และประมวลกฎหมายที่ดิน แต่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้อง
 คดีอาญาผู้ฟ้องคดีเนื่องจากขาดเจตนากระทำความผิด หลังจากนั้น กรมอุทยานแห่งชาติ
 สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรี โดยกล่าวหาว่า

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีทำให้เสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๑๔๐,๙๑๕.๑๔ บาท ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลจังหวัดกบินทร์บุรี รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เกิดความปรองดองกันระหว่างรัฐและราษฎรที่อาศัยทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐทั่วประเทศ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐ และคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในท้องที่อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้พิจารณามีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่าผู้ฟ้องคดีและราษฎรหมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ รายอื่นๆ ได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติทับลาน แต่ผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครองของราษฎรในท้องที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ กรณีดังกล่าวต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการต้นสังกัดในส่วนกลางเสียก่อน ในระหว่างรอผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครอง ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีจึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ให้จำหน่ายคดีแพ่งไว้ชั่วคราว แต่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พื้นที่อนุรักษ์แห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยแจ้งคำสั่งดังกล่าวตามหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๕๔๗ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาแล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์โดยการปลูกสร้างบ้านพักเพื่อการอยู่อาศัยตามปกติของราษฎรผู้อยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผ่อนปรนให้ราษฎรที่อยู่อาศัยมาแต่เดิมหรือที่ครอบครองต่อเนื่องจากผู้ครอบครองเดิมอยู่อาศัยทำกินได้ การใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงต้องใช้บังคับกับราษฎรที่กระทำการบุกรุกพื้นที่ป่าขึ้นใหม่

/ภายหลังการ...

ภายหลังการออกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วเท่านั้น และในคดีที่กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุกพื้นที่ป่านั้น พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีแล้ว ส่วนคดีแพ่งศาลจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราวการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีคำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ตามหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐ และคำสั่งดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันแต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมอีกจึงเป็นการกระทำที่สวนทางกับนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินแปลงที่ ๔๖๘ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๘๔ ตารางวา และได้อยู่มาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับกับผู้ฟ้องคดีได้ และการที่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๖๙ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง สั่งให้ผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี โดยให้ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการทำลาย หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

/ขอให้ศาล...

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๖๖๙ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

๒. ให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ส่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔

๓. ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเข้าไปในบริเวณที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์และตรวจค้น ขั้วไล่ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองระงับการดำเนินการตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา

๕. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่าธรรมเนียมศาลและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดีด้วย

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดี แล้วมีคำสั่งไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไว้พิจารณา

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจหน้าที่ดูแล ปกป้อง รักษา รวมตลอดถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการตรวจปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน เพื่อให้การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติไม่ให้เกิดการทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ตามคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ส่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๕.๒/๗๙๓๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินมาจากนางพันธุ์ ดีเดิม ผู้ครอบครองเดิมและได้ปรับสภาพพื้นที่ปลูกสร้างบ้าน โดยที่ดินดังกล่าวไม่มีเอกสารสิทธิในการครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และเป็นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจรเข้มะหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน

/ตำบล...

ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งอุทยานแห่งชาติทับลานได้ติดตั้งป้ายประกาศอุทยานแห่งชาติทับลาน เรื่อง ห้ามมิให้ บุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้าไปบุกรุก ยึดถือครอบครอง หรือกระทำการซื้อหรือขายพื้นที่ในเขต อุทยานแห่งชาติทับลานและได้มีการแจ้งเตือนให้ทราบตลอดมา ส่วนเจตนารมณ์ของมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นกรณีเห็นชอบในหลักการมาตรการและ แนวทางเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรดั้งเดิม โดยการผ่อนผันให้ราษฎรที่มีที่ดิน ทำกินในเขตป่าไม้ที่อยู่อาศัยทำกินก่อนประกาศเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายครั้งแรก แจ้งการครอบครองที่ดิน และทางราชการจะผ่อนผันให้ถือครองที่ดินได้โดยมีเงื่อนไข จนกว่า จะดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิในที่ดินแล้วเสร็จ หากผลการตรวจพิสูจน์ พบว่าราษฎร อยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอาศัยทำกิน ตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลม คุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบ ต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ และ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น ป่าต้นน้ำลำธารชั้น ๑ และชั้น ๒ ให้พิจารณา ดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม เพื่อให้หาที่อยู่อาศัยทำกินแห่งใหม่ หรือ ดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกมาจากบริเวณนั้น ไปอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม ถ้ามีการกระทำผิดใดๆ อันทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่า และหรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้เจ้าหน้าที่ทำลายหรือถอนและหรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และตามรายงาน การประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำ จังหวัดนครราชสีมาเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อเนื่องจาก มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ว่า ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกา เพิกถอนสภาพอุทยานแห่งชาติทับลาน ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควบคุมตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และเข้มงวดกวดขัน หากมีการบุกรุกเพิ่มเติมหรือราษฎรที่ผ่านการสำรวจสิทธิไว้แล้ว ได้ขายพื้นที่ครอบครองให้แก่บุคคลอื่น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเฉียบขาด

/และยกเลิก...

และยกเลิกสิทธิที่จะได้รับการจัดสรรพื้นที่ดังกล่าว ส่วนในคดีอาญา แม้พนักงานอัยการจังหวัด กบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องเนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำผิดก็ตาม แต่บริเวณ ที่ดินพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ยังคงเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งไม่สามารถซื้อขายครอบครองได้ และที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิ การครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัด ปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ตรวจพิสูจน์สิทธิการครอบครอง ที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดี ได้อยู่อาศัยทำกินก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกนั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีหลักเกณฑ์สำคัญในการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิข้อ ๑ (๑.๑) กำหนดให้ผู้ครอบครองที่ดินต้องทำประโยชน์อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดก่อนวันประกาศให้เป็น อุทยานแห่งชาติจนถึงปัจจุบัน หากปรากฏว่ามีการโอนสิทธิซื้อขายหรือยินยอมให้ผู้อื่นครอบครอง ทำประโยชน์คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิจะไม่รับพิจารณา โดยมติของคณะรัฐมนตรี ดังกล่าวเป็นเพียงการพิจารณาเบื้องต้น ยังไม่ใช่ข้อยุติว่าผู้ฟ้องคดีได้สิทธิครอบครองที่ดิน แล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานโดยครอบครองทำประโยชน์ ต่อจากผู้ครอบครองเดิมภายหลังมีการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานแล้วและภายหลังจาก คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ อีกด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะ ได้รับการพิจารณารับรองสิทธิในการครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว ซึ่งการใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ ให้คงอยู่ในสภาพ ธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่ ตามอำนาจหน้าที่โดยชอบแล้ว มิได้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นการเลือกปฏิบัติแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า หลักฐาน ภ.บ.ท. ๕ เป็นเพียงเอกสารแสดง การเสียภาษีบำรุงท้องที่ ไม่ใช่เอกสารที่มีผลอันจะทำให้เกิดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด เมื่อที่ดินบริเวณพิพาทของผู้ฟ้องคดียังไม่มี หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ ที่ดินบริเวณพิพาทดังกล่าวจึงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วย การป่าไม้ โดยอุทยานแห่งชาติทับลานได้ประกาศกำหนดให้บริเวณที่ดินพิพาทเป็นอุทยาน แห่งชาติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบล

/โลกกระชาย...

โคกกระชาย อำเภอกนครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอสว่าง จังหวัด นครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งตาม ความในมาตรา ๑๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดว่า บริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่จะอนุญาตให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ได้นั้นต้องมีสภาพ เป็นป่าเสื่อมโทรม ซึ่งหมายถึงป่าที่ไม่มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่เป็นส่วนน้อย และป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนได้ได้ตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด พร้อมทั้งบริเวณพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมดังกล่าวต้องได้รับการประกาศ กำหนดเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติแล้ว และจะต้องเป็นการได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเท่านั้น เมื่อพื้นที่บริเวณที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองยังคงสถานะ เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติทับลานได้ทำการปิดป้ายประกาศ เรื่อง ห้ามมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล เข้าไป บุกรุก ยึดถือ ครอบครอง หรือกระทำการ ซ้ำ หรือ ขยาย พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานแล้ว การที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจดูโดยมิได้กระทำการใดๆ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้น มิได้เป็นการเพิกเฉยหรือละเลยแต่อย่างใด หากแต่เป็นเพียง การเข้าไปสำรวจตรวจสอบรวบรวมข้อมูลในบริเวณพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ถูกครอบครอง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดิน ในเขตป่าอนุรักษ์ต่อไป ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ใน เขตผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีหลักสำคัญประการหนึ่งว่าจะต้องมีการอยู่อาศัย หรือทำกินในพื้นที่นั้นอยู่แล้วและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ใช่เป็นลักษณะว่าได้อพยพ เคลื่อนย้ายไปอยู่อาศัย หรือทำกินที่แห่งอื่นและจะขอกลับไปในพื้นที่ที่เคยอยู่ หรือไม่ใช่ ลักษณะทำกินเป็นไร่เลื่อนลอย ไร่หมุนเวียน และจะขอกลับเข้าไปทำกินอีก กรณีดังกล่าวนี้ ถือเป็นการบุกรุกพื้นที่ใหม่ และการที่คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครอง ที่ดินของราษฎรในท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยทำกิน มาก่อนวันประกาศสงวนห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์นั้น เป็นเพียงความเห็นของคณะทำงานที่ยังมิได้เป็นข้อยุติเกี่ยวกับการให้สิทธิในที่ดิน

/แก่ผู้ฟ้องคดี...

แก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ที่ดินพิพาทโดยนางพันธุ์ ได้โอนสิทธิการครอบครองแทนการชำระหนี้ ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ติดต่อกันโดยตลอดมา ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและผิดหลักเกณฑ์เงื่อนไขของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ นอกจากนี้ การที่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีผู้ฟ้องคดีนั้น มิได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยทำกินในที่ดินหรือให้สิทธิในที่ดินได้แต่อย่างใด ส่วนการที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐนั้น หนังสือดังกล่าวมิใช่คำสั่งเด็ดขาดที่ให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด แต่เป็นเพียงหนังสือขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ให้ชะลอการผลักดันหรือขับไล่ประชาชนออกจากพื้นที่ที่เป็นที่ดินของรัฐไว้ก่อนเท่านั้น การพิจารณาคำเนิคดีกับราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐยังคงขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดังเดิม ซึ่งการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแม้คดีแพ่งจะอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดกบินทร์บุรีก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็มีอำนาจที่จะออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติได้ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องรอผลแห่งคดีแต่อย่างใด การปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงเป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้กับผู้กระทำความผิดตอบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อคุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้มิให้ถูกเปลี่ยนแปลงไปหรือถูกทำลายลง อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้เลือกปฏิบัติเพื่อดำเนินการเฉพาะสิ่งปลูกสร้างถาวรของผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียวแต่ประการใด

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การในทำนองเดียวกันกับคำฟ้อง และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าที่ดินพิพาทมิได้อยู่ในเขตป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมีได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตป่าคุ้มครองหรือป่าสงวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ทั้งมิได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็น

/สาธารณสมบัติ...

สาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่เป็นที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทกรรมดามีลักษณะเช่นเดียวกับทรัพย์สินของเอกชน ราษฎรจึงมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะแสดงเจตนาในการยึดถือครอบครองไว้เพื่อตนโดยสงบเปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของได้ ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้ครอบคลุมที่ดินของราษฎรตำบลบุพราหมณ์จำนวนนับหมื่นไร่ ทั้งที่เป็นที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง โดยกรมป่าไม้ได้มีคำสั่งตั้งอนุกรรมการร่วมกันตรวจสอบและทำการรังวัดปักหลักเขตแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและทำการรังวัดกันที่ดินของผู้ฟ้องคดีและราษฎรอื่นๆ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๑๑๔๕/๒๕๔๓ และหนังสือรายงานของจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ปจ ๐๐๑/๑๐๖๙ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ดังนั้น สิทธิครอบครองของผู้ฟ้องคดีและราษฎรรายอื่นที่อยู่นอกแผนที่กันแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่ได้ทำการรังวัดปรับปรุงแนวเขตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีสภาพเช่นเดียวกับที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์คือไม่ถูกกระทบกระเทือนแต่อย่างใด ตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยไม่จำเป็นต้องออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนที่ดินของผู้ฟ้องคดีในบริเวณดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงยังสามารถอยู่ในอุทยานแห่งชาติได้ต่อไป

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ศาลจะต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินที่พิพาทโดยมีหลักฐานเอกสารสิทธิ ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว

/และป่าครบุรี...

และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบล
จระเข้มิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอ
เสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่
ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๒๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่
๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ ได้กำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นอุทยานแห่งชาติ อีกทั้งแผนที่แนบท้าย
พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวระบุว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ประกอบกับ
เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งได้ออกตรวจปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย
เกี่ยวกับป่าไม้ไปถึงบริเวณที่ดินพิพาทได้จับค่าพิกัด UTM ได้ ๔๗ P ๐๘๐๖๔๑๕ E
๑๕๘๕๙๓๘ N ซึ่งสอดคล้องกับถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีที่ได้ให้ไว้กับเจ้าหน้าที่ว่าที่ดินพิพาทอยู่ใน
บริเวณผ่อนปรนให้ชาวบ้านดั้งเดิมอยู่อาศัยและทำกินเพื่อการครองชีพ โดยทำเกษตรกรรมได้
ไม่ถือเป็นการบุกรุกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ข้อเท็จจริงจึงฟัง
ได้เป็นยุติว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ การที่
ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาทต่อจากนางพันธ์ุ ภரியานายสัมฤทธิ์ อินนอกหรือหาญศรี ผู้ได้รับ
สิทธิผ่อนผันเข้าครอบครองทำประโยชน์ขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖
จึงเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดีมิได้มีกรรมสิทธิ์ เป็นแต่เพียงผู้ครอบครองทำประโยชน์ติดต่อกันโดยการ
ซื้อขาย ถึงแม้จะมีหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕) ก็มีใช้หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์
ในที่ดิน ผู้ฟ้องคดีย่อมไม่มีสิทธิในที่ดินพิพาท ส่วนกรณีที่ดินพิพาทมีมติเมื่อวันที่ ๓๐
มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบในหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าและ
ให้ดำเนินการต่อไปได้นั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลทำให้ต้องมีการตรวจสอบพิจารณาว่าราษฎร
อยู่อาศัยทำกินมาก่อนการประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก หรือไม่
หากเป็นกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ทางราชการจะต้องดำเนินการตามกฎหมาย
เพื่อให้ราษฎรนั้นอยู่อาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ และกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัย
ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้าม ทางราชการจะต้องดำเนินการให้เคลื่อนย้ายราษฎรนั้น
ออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ดังนั้น จึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่
คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ แต่ข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่า
ผู้ฟ้องคดีเข้าอาศัยทำกินในที่ดินพิพาทโดยการซื้อสิทธิจากผู้ครอบครองเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖
อันเป็นการเข้าครอบครองอาศัยทำกินหลังวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ จึงไม่ได้รับประโยชน์จาก

/มติคณะ...

มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ทราบว่ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินในเขตหวงห้าม บ้านที่ปลูกสร้างขึ้นได้รับหมายเลขบ้านเรียบร้อยแล้ว นั้น กฎกระทรวงที่กำหนดให้ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติได้ตราไว้และประกาศให้ทราบทั่วกันมานานหลายปีแล้ว จึงไม่น่าเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีไม่รู้อาจริงดังกล่าว ส่วนการออกเลขที่บ้านเป็นการควบคุมทะเบียนอาคารบ้านเรือนและจัดระเบียบเขตการปกครองของฝ่ายปกครองเท่านั้น มิได้เป็นการแสดงสิทธิในที่ดินแต่ประการใด เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามที่ได้อำนาจมาแล้วข้างต้น การที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการก่อสร้างบ้านพักอาศัยในที่ดินที่ต้องห้าม จึงเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการจึงมีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลาย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณีให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งพิพาทจึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยการออกคำสั่งที่พิพาทเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ส่วนในการฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งแก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายคนละบทที่ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจโดยชอบเช่นเดียวกัน การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องรอผลคดีนั้นๆ และไม่เป็นการตัดสิทธิการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่งที่พิพาทแต่ประการใด สำหรับหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐชะลอการผลักดันราษฎรไว้ก่อนนั้น เป็นเพียงหนังสือแจ้งขอความร่วมมือให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการดำเนินการใดๆ ที่อาจเป็นมูลเหตุให้เกิดความขัดแย้ง หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนในการดำเนินชีวิตตามปกติสุขเท่านั้น มิได้ห้ามมิให้ดำเนินการผลักดันราษฎรอย่างเด็ดขาด ประกอบกับคำขอความร่วมมือดังกล่าวมิได้เป็นมติของคณะรัฐมนตรี จึงมิใช่นโยบายของรัฐบาลแต่อย่างใด นอกจากนี้ การที่กล่าวอ้างเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ต้องเป็นกรณีที่ผู้กล่าวอ้างมีสิทธิตามกฎหมายที่จะ

/ได้รับสิทธิ...

ได้รับสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด แต่ไม่ได้รับสิทธินั้นเพราะการเลือกปฏิบัติ มิใช่กรณีที่ผู้กระทำผิดด้วยกันนำมากล่าวอ้างว่าผู้กระทำผิดผู้อื่นยังไม่ถูกดำเนินคดีเช่นตน และเมื่อการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ขณะที่มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดิน ป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ นั้น ตำบลบุพราหมณ์ ยังเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งที่รวมอยู่ กับตำบลทุ่งโพธิ์ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมาภายหลังจึงได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอนาดี ทางราชการจึงได้แยกพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งโพธิ์ ออกเป็น ตำบลบุพราหมณ์ โดยตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีอาณาเขตครอบคลุม เพียงบางส่วนของอำเภอนาดีเท่านั้นไม่ได้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอนาดี ดังนั้น ลำพัง พระราชกฤษฎีกาและแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจึงไม่มีข้อเท็จจริงใดที่บ่งบอก ว่าที่ดินพิพาทตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ไม่ได้ชี้แจงว่า แนวเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาตั้งอยู่บนคำพิกัดเท่าใด ถึงเท่าใด เหตุใดคำพิกัดที่ดินพิพาท ๔๗ P ๐๘๐๖๔๑๕ E ๑๕๘๕๙๓๘ N จึงเป็นคำพิกัดที่ดิน ที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน นอกจากนี้ ที่ดินพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง ทำประโยชน์ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งอยู่ในบริเวณรอยต่อระหว่างป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน โดยที่ดินบริเวณ ดังกล่าวเดิมมิได้เป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และรัฐมิได้กำหนด เป็นเขตป่าคุ้มครอง หรือป่าสงวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองป่าสงวน พุทธศักราช ๒๔๘๑ อีกทั้งรัฐมิได้สงวนหวงห้ามพื้นที่พิพาทไว้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐตามกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่อย่างไรก็ดี ที่ดินดังกล่าวจึงมีสภาพเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทธรรมดา ซึ่งมีลักษณะ

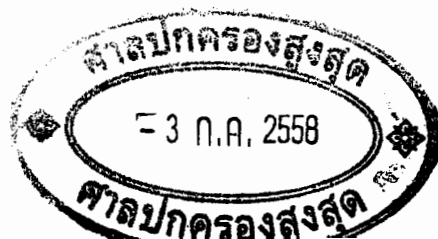
/เช่นเดียวกับ...

เช่นเดียวกับสิทธิของเอกชน ราษฎรจึงมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะแสดงเจตนายึดถือครอบครองไว้เพื่อตนโดยสงบเปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของจนได้กรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งผู้ฟ้องคดีมิได้กล่าวอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ อันจำเป็นจะต้องมีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย และการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเอกสารใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ และ ภ.บ.ท. ๑๑ ก็เพื่อแสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการโอนสิทธิครอบครองมาจากเจ้าของเดิมจริง เมื่อเจ้าของที่ดินเดิมเป็นผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้ครอบครองทำประโยชน์เดิมตามบัญชีของทางกรมป่าไม้หรืออุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับสิทธิครอบครองทำประโยชน์ดังกล่าวมาจากเจ้าของเดิมโดยชอบด้วยมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ และมาตรา ๑๓๗๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งปรากฏข้อเท็จจริงตามเอกสารพิสูจน์สิทธิครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ว่าผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทอยู่ก่อนการประกาศเขตป่าไม้ มีเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๘๔ ตารางวา ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ดังกล่าวนี้อาศัยเพื่อแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยทำกินในเขตป่าไม้ แล้วภายหลังทางราชการได้ออกกฎหมายกำหนดให้พื้นที่ที่ราษฎรอาศัยอยู่ทำกินเป็นป่าไม้ตามกฎหมายประเภทใดประเภทหนึ่งโดยมีการกำหนดขอบเขตของป่าไม้ในรูปของแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่มีการสำรวจสภาพพื้นที่ว่ามีราษฎรอาศัยทำกินมาก่อนหรือไม่ ภายหลังราษฎรได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรม รัฐบาลจึงได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติสอบสวนหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการดังกล่าวได้สอบสวนแล้วเห็นว่าราษฎรได้รับความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรมจากการกำหนดเขตป่าไม้จริง ซึ่งรวมถึงราษฎรในตำบลบุพราหมณ์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ด้วย คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติจึงได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามมติในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยมีหลักการและแนวทางด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่านุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) ว่าในกรณีผลการตรวจพิสูจน์ พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลม

/คุกคามต่อ...

คุกคามต่อระบบนิเวศพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและตามมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านการสาธารณสุข โภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายไปแล้ว ให้ทำการฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป แต่ถ้าผลการตรวจพิสูจน์ พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม การเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสมโดยสนับสนุนด้านการสาธารณสุข โภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัยทำกินให้เพียงพอกับการดำรงชีพ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้ และให้ดำเนินการต่อไปได้ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ โดยมติดังกล่าวได้กำหนดว่าถ้าพิสูจน์ได้ว่าอยู่ก่อนประกาศเป็นป่าอนุรักษ์ให้ทำการรับรองในการอยู่อาศัยทำกิน และให้สิทธิดังกล่าวตกทอดทางมรดกแก่ทายาทและห้ามจำหน่ายโอนไปยังบุคคลอื่น กรณีจึงต้องถือวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งตามมติของคณะรัฐมนตรีข้างต้นมีเงื่อนไขบังคับว่าเมื่อได้รับเอกสารสิทธิรับรองจากคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิแล้ว ให้สิทธิครอบครองอยู่อาศัยและทำกินตามเอกสารสิทธินั้นโอนไปยังลูกหลานได้ โดยการตกทอดแก่ทายาทเท่านั้น ห้ามนำไปจำหน่ายจ่ายโอน อันเป็นกรณีมีเงื่อนไขบังคับว่าหลังจากการได้สิทธิครอบครองอยู่อาศัยและทำกินจากคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วห้ามนำไปจำหน่ายจ่ายโอนให้แก่บุคคลอื่น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับนำเงื่อนไขบังคับหลังดังกล่าวไปใช้เป็นเงื่อนไขบังคับก่อน โดยตีความว่า ราษฎรในกรณีดังกล่าวห้ามโอนสิทธิซื้อขายหรือยินยอมให้ผู้อื่นครอบครองทำประโยชน์ จะไม่ได้รับการพิจารณาการรับรองสิทธิในการครอบครองที่ดินนั้น จึงเป็นการตีความมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวให้ผิดไปจากเจตนารมณ์

/เมื่อฟังว่า...

เมื่อฟังว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยและทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมไม่มีอำนาจที่จะออกคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ในการบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพราะถือว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิอยู่อาศัยรวมถึงการสร้างบ้านพักในที่ดินพิพาทได้โดยชอบ ไม่เป็นการทำให้เกิดความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งถ้าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดจนต้องใช้อำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวจริง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ควรจะต้องใช้มาตรการดังกล่าวกับผู้ฟ้องคดีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิ่งมาออกคำสั่งพิพาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ตั้งของที่ดินพิพาท ปรากฏว่าอยู่นอกเขตแผนที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติทับลาน และป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน อีกทั้ง ยังอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอภักดีชุมพล อำเภอภักดีชุมพล และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ การประกาศแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงทับซ้อนกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี โดยเมื่อทางราชการทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและทำการปักหลักแนวเขตของอุทยานให้ถอยร่นไปอยู่หลังแนวเขตที่ดินอยู่อาศัยทำกินของราษฎรตามแผนที่กันแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงเท่ากับเป็นการยอมรับแล้วว่าอุทยานแห่งชาติทับลานกำหนดแนวเขตทับซ้อนกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินบริเวณพิพาทมาก่อนอุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติทับลานจึงไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่บริเวณดังกล่าวอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มีการวินิจฉัยชี้ขาดว่าพื้นที่พิพาทนั้นอยู่ในอำนาจของหน่วยงานใด อุทยานแห่งชาติทับลานจึงไม่ใช่ผู้เสียหายทางอาญาและไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือถอนอาคาร อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะออกคำสั่งดังกล่าวได้ต่อเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดตามข้อกล่าวหา ก่อน เมื่อพนักงานอัยการจังหวัดภักดีชุมพลมีคำสั่งไม่ฟ้องตามความผิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหา จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้กระทำความผิดอาญา ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจบังคับตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้

ขอศาลปกครองสูงสุดพิจารณาพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

/พร้อมกับ...

พร้อมกับคำอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ต่อมาศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ เป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน จึงยังมีสภาพป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เมื่อผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินดังกล่าวมาจาก นางพันธ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้ครอบครองเดิมซึ่งครอบครองพื้นที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ซื้อยอม ครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายด้วย และมีได้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการผ่อนผัน จากทางราชการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หน้าที่จึงต้องดำเนินการใช้คำสั่งทางปกครองสั่งให้ผู้กระทำผิดทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้าง ออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินพิพาทตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราช กฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอหาดใหญ่ อำเภอทับปุด อำเภอทับปุด และ อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น แม้ที่พิพาทอยู่ ในเขตอำเภอประกาศเขตปฏิรูปที่ดินจริง แต่ไม่ได้หมายความว่าที่ดินทั้งอำเภอที่ประกาศจะ เป็นเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเต็มพื้นที่ทั้งอำเภอ ซึ่งในบริเวณที่ดินพิพาทดังกล่าว ไม่ปรากฏมีการรังวัดจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรเป็นรายแปลงและมอบใบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไว้เป็นหลักฐานแต่อย่างใด อีกทั้งตำแหน่งคำพิพาทที่ดินบริเวณพิพาทอยู่ในเขตพื้นที่อุทยาน แห่งชาติทับลาน และเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ได้ยืนยันว่านโยบายของรัฐจะ ไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้าม ล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายมติคณะรัฐมนตรี พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ ไปดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และขอถือเอาคำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้น คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคำแก้อุทธรณ์ด้วย

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาพิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า อุทยานแห่งชาติทับลานมีเนื้อที่ประมาณ ๑,๔๖๐,๐๐๐ ไร่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้เฉพาะทางด้านแผนที่ สามารถตรวจสอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานได้อย่างถูกต้อง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์แล้ว ปรากฏหลักฐาน

/ตามคำพิพากษา...

ตามคำพิพากษายืนยันได้อย่างชัดเจนว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน การที่ผู้ฟ้องคดีรับโอนสิทธิการครอบครองที่ดินพิพาทมาจากนางพันธุ์ ผู้ครอบครองเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ อันเป็นการกระทำภายหลังจากการประกาศกำหนดให้ที่ดินบริเวณดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ ดังนั้น เมื่อที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่สงวนหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างว่าได้ครอบครองที่ดินพิพาทไว้เพื่อตนโดยสงบ เปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของจนได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการที่คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งของจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นเขตพื้นที่ป่าไม้นั้น ผลการพิจารณาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องมาจากผู้ฟ้องคดีได้ให้การเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้อยู่อาศัยทำกินต่อเนื่องมาก่อนการประกาศเขตป่าไม้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะได้ให้เจ้าหน้าที่ยุติการนำที่ดินของผู้ฟ้องคดีเข้าสู่กระบวนการผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ต่อไป ส่วนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นั้น มีวัตถุประสงค์มุ่งในการคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่มาก่อนวันประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกและได้อยู่อาศัยทำกินต่อเนื่องตลอดมาจนถึงปัจจุบัน มิใช่ให้ความคุ้มครองผู้ครอบครองทำประโยชน์ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ หรือวันที่รัฐประกาศกำหนดมาตรการหลักเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจ ซึ่งสิทธิของบุคคลในการอยู่อาศัยทำกินก่อนการประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกเป็นสิทธิเฉพาะของบุคคลนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีรับโอนที่ดินพิพาทจากผู้ครอบครองเดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ภายหลังจากการประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานแล้วจึงมีผลทำให้สิทธิครอบครองของผู้ครอบครองเดิมยุติลงและการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำที่มีชอบด้วย

/กฎหมาย...

กฎหมาย กรณีจึงมิใช่การนำเงื่อนไขบังคับหลังไปใช้เป็นเงื่อนไขบังคับก่อนตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง เมื่อผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งปลูกสร้างสิ่งถาวรบนที่ดินดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินการกับสิ่งปลูกสร้างถาวรของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กับผู้ฟ้องคดีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็มิได้เป็นเหตุผลทำให้การกระทำของผู้ฟ้องคดีชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้แต่ประการใด กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินและบ้านพักของผู้ฟ้องคดีอยู่นอกเขตแผนที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติทับลานและป่าสงวน ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินแปลงพิพาทนั้น แผนที่ตามผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงแผนที่แสดงขอบเขตของพื้นที่ที่จะดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ของรัฐตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งมีได้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวเขตของอุทยานแห่งชาติทับลาน สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า พื้นที่พิพาทของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอภินทร์บุรี อำเภอภินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบโดยละเอียดแล้วไม่ปรากฏว่าได้มีการส่งมอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์อันเป็นอุทยานแห่งชาติให้ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแต่อย่างใด ทั้งการที่ทางราชการได้ทำการรังวัดตรวจสอบปักหลักแนวเขตของอุทยานแห่งชาติทับลานไปอยู่หลังแนวเขตที่ดินอยู่อาศัยทำกินของราษฎรตำบลบุพราหมณ์ตามแผนที่กันแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เป็นเพียงการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ประกอบการพิสูจน์ว่าราษฎรผู้ใดมาอยู่ก่อนหรือหลังการประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มิได้เป็นการถอยร่นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจ ซึ่งการจะเปลี่ยนแปลงแนวเขตอันเป็นอุทยานแห่งชาติต้องดำเนินการออกเป็นกฎหมายตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพื้นที่บริเวณที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์มิได้เป็นพื้นที่ปฏิรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดปราจีนบุรี ดังนั้น อุทยานแห่งชาติทับลานจึงเป็น

/หน่วยงานที่...

หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่บริเวณดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายและออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี รื้อถอน ทำลายอาคารของผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเนื่องจากพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดี จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น คำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีเป็นผลในทางคดีอาญาเนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด ส่วนบทบัญญัติตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติให้อำนาจกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการกับผู้ครอบครองที่ดินและปลูกสร้างสิ่งถาวรในพื้นที่อันเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นมาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มิใช่คำขอในวิธีการอุปกรรมของโทษตามมาตรา ๓๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจแต่อย่างใด

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว

/อำเภ...

อำเภอปักธงชัย ตำบลนครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป โดยพนักงานเจ้าหน้าที่และกำนันตำบลบุพราหมณ์ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว ไว้ ณ ที่ทำการอำเภอนาดี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๕ และปิดไว้ ณ ที่ทำการกำนันเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ ตามลำดับ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงการประกาศกำหนดพื้นที่เป็นอุทยานแห่งชาติข้างต้น ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๘๘ ตารางวา โดยซื้อมาจาก นางพันธุ์ ดีเดิม ผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างบ้านพัก จำนวน ๑ หลัง ในที่ดินพิพาท และได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๓๓๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจอุทยานแห่งชาติทับลานได้จับกุมผู้ฟ้องคดีส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาดี โดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาผู้ฟ้องคดีเนื่องจากขาดเจตนาในการกระทำความผิดตามหนังสือ ที่ อส ๐๐๓๗ (กบินทร์บุรี)/๑๖๗๐ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ หลังจากนั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรี โดยกล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีทำให้เสียทรัพย์แก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๑๔๐,๘๑๕.๑๔ บาท ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลจังหวัดกบินทร์บุรี รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เกิดความปรองดองกันระหว่างรัฐและราษฎรที่อาศัยทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐทั่วประเทศ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐ และคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรตามมติของ

/คณะรัฐมนตรี...

คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในท้องที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามคำสั่งจังหวัดสงขลาที่ ๓๔๒/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๐ แล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติทับลาน แต่ผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครองของราษฎรในท้องที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ กรณีดังกล่าวต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการต้นสังกัดในส่วนกลางก่อน ในระหว่างรอผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครอง ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ให้จำหน่ายคดีแพ่งไว้ชั่วคราว แต่ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๕๔๗ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ และคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๔๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๖๙ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ แจ้งเตือนให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใด ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์โดยการปลูกสร้างบ้านพักเพื่อการอยู่อาศัยตามปกติของราษฎรอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผ่อนปรนให้ราษฎรที่อยู่อาศัยมาแต่เดิมหรือที่ครอบครองต่อเนื่องจากผู้ครอบครองเดิมอยู่อาศัยทำกินได้ การใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงต้องใช้บังคับกับราษฎรที่กระทำการบุกรุกพื้นที่ป่าขึ้นใหม่ภายหลังการออกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วเท่านั้น และในคดีที่กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาชญาฐานบุกรุกพื้นที่ป่านั้น พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีแล้ว ส่วนคดีแพ่ง ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม

/ไปให้พ้น...

ไปให้พันอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี คำสั่งดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่มีกรณีพิพาท กับหน่วยงานของรัฐ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พันอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมอีก จึงเป็นการกระทำที่สวนทางกับนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดิน แปลงที่ ๔๖๘ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๘๔ ตารางวา และได้อยู่มาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับกับผู้ฟ้องคดีได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง และหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พันอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี โดยให้ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น ต่อมา ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลาย หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พันจาก อุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือสำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครอง

/ที่ชอบด้วย...

ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ป่า หมายความว่า ที่ดินรวมตลอดถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมาย และป่าสงวนแห่งชาติ หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่าไม้ ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวงซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย มาตรา ๘ บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น วรรคสาม บัญญัติว่า ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ บัญญัติว่า อุทยานแห่งชาติ หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” วรรคสอง บัญญัติว่า ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวน

/แห่งชาติ...

แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่อกลุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในเขตแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนด บริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ซึ่งปรากฏว่าในการกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติทับลานดังกล่าวได้มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติไว้ท้ายกฎกระทรวงและพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่และกำนัน ตำบลบุพราหมณ์ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว ไว้ ณ ที่ทำการ อำเภอนาดี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๕ และปิดไว้ ณ ที่ทำการกำนันเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ ตามลำดับ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงการประกาศกำหนดพื้นที่เป็นอุทยาน แห่งชาติข้างต้น ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ซึ่งตั้งอยู่ที่ หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๑ งาน ๘๔ ตารางวา โดยซื้อมาจาก นางพันธ์ ผู้ได้รับสิทธิผ่อนผัน ให้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจอุทยานแห่งชาติทับลานได้ร่วมกันตรวจสอบ ปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้รวมถึงพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดีครอบครอง ทำประโยชน์ด้วยเครื่องมือวัดระบบ จี พี เอส ได้ค่าพิกัด ๔๗ P ๐๘๐๖๔๑๕ E ๑๕๘๕๕๓๘ N ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เจ้าหน้าที่จึงแจ้งความจับกุมดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานว่า ตนเป็นผู้ครอบครอง

/ทำประโยชน์...

ทำประโยชน์ในพื้นที่พิพาทโดยซื้อที่ดินดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่ดินพิพาทอยู่ในบริเวณผ่อนผันให้ชาวบ้านดั้งเดิมอยู่อาศัยและทำกินเพื่อการครองชีพ โดยทำการเกษตรได้ ไม่ถือเป็นการบุกรุกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ภายหลังกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านแผนที่ทำการตรวจสอบที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ได้ค่าพิกัด E ๘๐๖๓๘๗ N ๑๕๘๕๕๔๒ และเมื่อนำค่าพิกัดที่ได้มาตรวจสอบกำหนดจุดในแผนที่ทำยกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ปรากฏว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเช่นกัน ซึ่งการที่ค่าพิกัดตามบันทึกการจับกุมผู้ฟ้องคดีไม่ตรงกับค่าพิกัดที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านแผนที่ทำการตรวจสอบเนื่องจากการใช้ระบบพิกัดแผนที่แตกต่างกันระหว่างระบบพิกัดภูมิศาสตร์ และระบบพิกัดกริดแบบ UTM แต่ค่าพิกัดตามที่มีการตรวจสอบก็เป็นค่าพิกัดที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลานทั้งสิ้น

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอทับปุด อำเภอทับปุด และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงทับซ้อนกับพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินบริเวณพิพาทมาก่อนกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายรื้อถอนอาคาร นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามแผนที่แนบท้ายและหมายเหตุท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๓๙ (พ.ศ. ๒๕๑๐) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๑) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอทับปุด ตำบลบ้านนา อำเภอทับปุด ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีม่วง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตลอดจนคำอุทธรณ์

/ของผู้ฟ้องคดี...

ของผู้ฟ้องคดี ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ที่พิพาทเดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอกบินทร์บุรี ต่อมา กระทรวงมหาดไทยได้แบ่งท้องที่อำเภอกบินทร์บุรีตั้งเป็นกิ่งอำเภอนาดี โดยมีตำบลทุ่งโพธิ์เป็นตำบลหนึ่งของกิ่งอำเภอนาดี และในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้แบ่งแยกตำบลทุ่งโพธิ์ออกเป็นตำบลบุพราหมณ์ ซึ่งปัจจุบันที่พิพาทเป็นส่วนหนึ่งของตำบลบุพราหมณ์ ที่พิพาทจึงอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวงดังกล่าว ตลอดมา ภายหลังได้มีการประกาศให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลกระเซ้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีนี้แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ตาม แต่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเพียงการกำหนดแนวเขตของที่ดินที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น มิได้มีผลเป็นการเพิกถอนเขตป่าสงวนแห่งชาติทันที ตรานใดที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ยังไม่มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่พิพาทจึงยังคงมีสถานะเป็นป่าสงวนแห่งชาติอยู่เช่นเดิม ประกอบกับในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่รวมถึงที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนั้น แม้ที่พิพาทจะเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) ในที่ดินพิพาท และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ยืนยันนโยบายของรัฐไม่นำที่ดินอุทยานแห่งชาติไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินแปลงดังกล่าวจึงยังคงมีสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้ไม่อาจรับฟังได้

/กรณีมี...

กรณีมีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินพิพาทมาจากนางพันธ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ ซึ่งหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ ดังกล่าวเป็นเพียงเอกสารที่ออกตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่สันนิษฐานในเบื้องต้นว่าบุคคลที่ครอบครองที่ดินได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่ราชการแล้วมิใช่หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินเมื่อข้อเท็จจริงในสำนวนคดีไม่ปรากฏว่า นางพันธ์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีจึงฟังไม่ได้ว่า นางพันธ์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวโดยมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แม่นางพันธ์จะได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ใช้บังคับ แต่เมื่อไม่ปรากฏว่านางพันธ์ได้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอท้องที่อ้างว่าตนมีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวใช้บังคับ จึงถือว่านางพันธ์ได้ละสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ การออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาทต่อจากนางพันธ์ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนบ้านซึ่งปลูกสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็ไม่ได้เป็นเหตุทำให้การครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีเป็นการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ส่วนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีวัตถุประสงค์ในการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้ ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) ได้กำหนดขึ้นเพื่อการอนุรักษ์

/สิงแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และสัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ จึงยืนยันนโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ดังกล่าวไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจน และขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่ออนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร กรณีผลการตรวจสอบพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ครั้งแรก ให้ดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่นๆ ถ้ามี การกระทำการใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ และหรือขยายที่อยู่อาศัยทำกินเพิ่มเติมหรือเป็นการทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าหรือสิ่งแวดลอม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเจียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และหรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด กรณีจึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยการซื้อมาจากนางพันธุ์ผู้ครอบครองเดิม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังการกำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ และพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลกระเซหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป อีกทั้งเป็นการเข้าครอบครองอาศัยทำกินหลังวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีไม่อาจได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทได้ ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการโอนสิทธิ

/ครอบครอง...

ครอบครองมาจากเจ้าของที่ดินเดิม เมื่อเจ้าของที่ดินเดิมเป็นผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้ครอบครองทำประโยชน์ตามบัญชีของกรมป่าไม้หรืออุทยานแห่งชาติที่ปลาน ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับสิทธิครอบครองทำประโยชน์ดังกล่าวมาจากเจ้าของเดิมด้วย จึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินแปลงที่ ๔๖๘ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๘๘ ตารางวา และได้อยู่อาศัยมาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก นั้น เห็นว่า มติของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นเพียงการดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เบื้องต้นเพื่อนำเสนอขออนุญาติต่อคณะรัฐมนตรีต่อไปเท่านั้น ยังไม่อาจถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะออกคำสั่งพิพาทได้ต่อเมื่อศาลในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อน เมื่อพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องตามความผิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหา จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้กระทำความผิดอาญา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจบังคับตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ นั้น เห็นว่า การที่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีอาญาผู้ฟ้องคดีเป็นกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด มิใช่เนื่องมาจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติที่ปลานแต่อย่างใดไม่ คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

คดีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติที่ปลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครอง

/ที่ชอบด้วย...

ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ (๕) บัญญัติว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๖ (๑) บัญญัติว่า ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลไต่ ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ ออกจาก เขตอุทยานแห่งชาติ หรืองดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๒๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่ หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ สั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้ สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัว ผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงาน เจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดเชยค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ทับลาน และผู้ฟ้องคดีไม่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยผู้ฟ้องคดี ได้ทำการปลูกสร้างบ้านพัก จำนวน ๑ หลัง บนที่ดินดังกล่าว และได้รับทะเบียนบ้าน เลขที่ ๓๓๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จึงถือได้ว่าเป็นเหตุ ให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม การครอบครอง ที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๖ (๑) แห่ง พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกอบกับคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการ จึงมีอำนาจ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจาก

/สภาพเดิม...

สภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้อาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเดียวกันพิจารณาอุทธรณ์แล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๒๓๙ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔ แจ้งยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุด เห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๑๙. ๑๑๑๑

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายไพบุลย์ เสี่ยงก้อง
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนต์ศิริเพ็ญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๑๙ - ๑๑ -

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายภาณุพันธ์ ชัยรัต

